

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕੁਮਿਕਾ

ਹੇਠ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ! ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਲਧੁਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਕੇ ਭਵਸਾਗਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਣ ਲਈ ਐਸਾ ਪੁਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਸਦੇ ਆਸਰੇ ਸਭ ਲੋਕ ਸੁਖੇਨ ਹੀ ਪਾਰ ਹੋ ਸਕਣ ।

ਪੰਜਵੇਂ ਜਾਮੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਨਾਮ ਸਦਾਇਆ, ਅਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਬੀੜ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਪੁਲ (ਕਾਫੀ ਰਾਹ-ਗੁਰਮੁਖ ਮਾਰਗ) ਦਿਫ਼ੂ ਹੋ ਗਏ ।

ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਆਸਾਯ ਸੋਖੇ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਰੱਖੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਜ, ਪ੍ਰਭੂ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਆਸਾਯ ਨੂੰ 'ਬੁਧੀ ਰੂਪ ਨੇਤਰ' ਬਿਨਾ ਸਾਧਨ ਸਪੰਨਤਾ ਦੇ ਗ੍ਰੇਹਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ।

ਆਸਮਦਾਇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਹਕਰਣ ਸੁੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰ ਆਸਾਯ ਨੂੰ ਅਨਭਵ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਭੀ ਕਠਨ ਹੈ । ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਕੇਵਲ ਬਿਵੇਚਾ ਦੀ ਰਾਤਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਰ ਅਨਭਵ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨ ਲਈਤੀ ਜਾਵੇ ਤਦ ਅਰਥ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ।

ਜੋ ਸਨਾਤਨ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਸੀਨੇ ਥ ਸੀਨੇ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਕਲਮ ਬੰਦ ਨ ਹੋਏ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਰੋਲੇ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ ।

ਇਤਰ ਮਤਾਂ ਦੇ ਅੰਗਦੇਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਮਹਾਤਮਾਂ ਦੀ 'ਨਕਦਰੀ' ਅਤੇ ਮਿਸਰਤ ਆਸ਼ੇ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਨੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਰਕਾਰ ਨੇ ਸਨਾਤਨ ਸੰਪ੍ਰਦਾਯ ਨਹੀਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ! ਤਦ ਤੋਂ ਜੋ ਇਕ ਤੁਕਦੇ ਥਾਹਲੇ ਅਰਥ ਕਰੇ ਸੁ ਵੱਡਾ ਕਛਾਨੀ ਮੀਨਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ !!

ਇਸ ਨਾ ਨਤ੍ਰ ਵਿਚ ਜੋ ਸੁਧ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਵਖਰਾ ਰੂਪ ਰਖਦੀ ਹੋਈ ਭੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰ ਵਿਚ ਆਕੇ ਬੁਠ ਲੋਟੀ ਕਠਨ ਹੋ ਗਈ !!

ਸਿੱਖ ਇਤਹਾਸ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਟੀਕਾ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰਸਨਾਂ ਪਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚੰਸਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਈਂ ਹੋਸਨੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਤਹਰੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀਕੇ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਬਦਰ ਰੂਪ ਸਾਹਿਬ ਇਕ ਜਰਮਨ ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਕਲਮ ਉਠਾਕੇ ਇਕ ਅਸੁੰਧ ਟੀਕਾ ਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਸੁੰਧ ਟੀਕੇ ਦੀ ਖਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ।

ਇਸ ਪੰਥਕ ਖਿੱਚ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਲਾ ਸੁਤੇ ਹੀ ਜਾਂ ਸੁਟਨ ਸੁਨਾਵਨ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬੈਰਾਜ਼ ਬੇਸ ਅਵਤੰਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਕ੍ਰਮਾਸਿੰਘਜੀ ਬਾਦਰ ਵਾਲੀਏ ਰਿਆਸਤ ਵਰੀਦਕੋਟਦੇ ਹਿਰਦੇਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟਹੋਇਆ ਤੇ ਆਪਨੇ ਰਾਹਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਜੀਦਾ ਸਮੰਗਰ ਟੀਕਾ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਠਨਤਾਈਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਕ ਕਛਾਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਟੀਕਾ ਕਰਨ ਅਰ ਏਹ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਸਭਾ ਬੈਠਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ, ਜਿਸਤੋਂ ਦੋ ਲਾਭ ਹੋਣਗੇ—

(ੳ) ਟੀਕਾ ਲਿਖਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਏ, ਏਹ ਆਮ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਭਰਮ ਨਵਿਰਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ।

(ਅ) ਬਹੁਤੇ ਸੰਜਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ, ਵਿਚਾਰ ਵਧੀਕ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ ।

ਇਸ ਵੀਚਾਰ ਪਰ ਭਾਈ ਬਟਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਸੋਖਵਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਏਹ ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਸੰਮਤ ੧੯੪੪ ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ੧੯੪੦ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਣ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਬਾਬਾ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹੇਤ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਅਕੇ ਲਿਖੇ ਕਛਾਨੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਕੰਰਰ ਕਰਕੇ ਸੁਧਾਈ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—

(੧) ਭਾਈ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ

(੨) ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸਟੇਟ

(੩) ਭਾਈ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਨਨਕਧਾਨਾ (ਸੰਕਰੂਰ)

(੪) ਭਾਈ ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਜੰਗੀ ਰਾਣਾ

(੫) ਭਾਈ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ ਸੋਖਵਾਂ ਵਾਲਾ

(੬) ਪੰਡਤ ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ

(੭) ਪੰਡਤ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਜੀ ਉਦਾਸੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ

(੮) ਥਾਕਾ ਬਖਤਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਛਾਨੀ

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਯਾਨੀ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਟੀਕਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸਮੇਂ ਧਨ ਪਦਾਰਥ ਦੁਆਰਾ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੇ ਅਰਾਮ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਉਦਾਰਤਾ ਦਿਖਲਾਈ ਉਹ ਕਥਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸੇਵਾ ਪਰ ਖਰਚ ਦੀ ਹਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੱਖਾਂ ਤੱਕ ਅੰਪੜ ਰੁਕੀ ਸੀ।

ਇਸੀ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਬਾਹਰ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸੰਮਤੀ ਛਿੜ ਪਈ, ਪਰ ਤਦ ਹੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਸ਼ੋਭੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਾਰਜ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋਯਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ੨ ਵਿਦਵਾਨ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੇਖਨ ਲਈ ਸੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਅਖੀਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਛਾਪਟੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ, ਕਾਬਜ ਆਦਿਕ ਮੰਗਵਾਇ, ਪਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜਾ ਅੰਦਰ ਆਪ ਦੇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਸੰਪੂਰਣ ਹੁੰਦੀ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸਬਖੰਤ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਕਏ।

ਜਦ ਗੋਦੀ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਬੈਰਾਜ ਬੈਸ ਅਵਤੋਸ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਹਾਦਰ ਵਾਲੀਏ ਰਿਆਸਤ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾਜੇ ਤੇ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਕੇ ਆਪਣਾ ਖਿਆਲ ਅਪਨੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਸੂਝ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਲ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਗਿਆ ਤਦ ਆਪ ਨੇ ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੈਸ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਪਰ ਏਹ ਸੇਵਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਣ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਤਿੰਨ ਜਿਲਦਾਂ (ਸ਼ਿਕੀਆ) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਨ (ਛਪਣ) ਪਰ ਜਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਤੇ ਨੇਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੁਕੇ ਤਦ ਰੋਬੀ ਜਿਲਦ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਨ ਤੋਂ ਪਹਲੇ ਹੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਥ ਨ ਦੇਨੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਆਪ ਦਾ ਕੁਰ ਪੁਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੋਗਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਟੀਕਾ ਛਪਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਫੇਰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਤੇ ਜਾ ਪੜ੍ਹਾ।

ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਟਿਕਾ ਸਾਹਿਬ ਬੈਰਾਜ ਬੈਸ ਅਵਤੋਸ ਬ੍ਰਿਜਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨ ਕੇ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਇੰਜਾਮ ਲਈ ਸੁਫਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਸਿਖੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਅਸਥਾਪਨ ਕਰ ਦਿਤਾ:-

(੧) ਸਰਦਾਰ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂਬਰ

(੨) ਭਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਬਦੁਲ ਕਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂਬਰ

ਹੁਣ ਰੋਬੀ ਜਿਲਦ ਦੇ ਛਪਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਪਰ ਸੁਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਭਾਵੀ ਰੰਗਤੀ ਦੀ ਛਪਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਆਪਣੇ ਧੰਨਜ ਭਾਗ ਸਮਝਕੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ

ਤੇ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਭਾਵੀ ਹਿੱਸਾ ਛਾਪਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਯਾ।

ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਛਪਣ ਤੋਂ ਤਰਸ ਰਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ, ਜਿਸਦੀ ਮੰਗ ਆਉਣੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਭੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੁਰਦਾਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਕੁਰ ਤੀਰਥ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਮੰਗ ਆਉਣ ਪਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ, ਸਾਧੂਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਸਰਧਾਵਾਨਾਂ ਨਿਰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਆਸਤ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਗਾਨ ਵਲੋਂ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਅਰਦਾਸਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਕਈਆਂ, ਜਿਸ ਤੇ ਕੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਆਤਮਕ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਉਧਾਰ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸਫਲ ਹੋਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਦੀ ਬੇਅੰਤ ਮਾਇਆ ਸਫਲ ਹੋਈ।

ਭਾਵੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਸੁਕਮਤਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੌਂਸਲ ਆਲੀਆ ਨੇ ਨਾਮ ਮਾਤਰ ਮਿੱਥ ਧਰਿਆ ਜੋ ਇਸ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਹਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕੇ।

ਐਸਾ ਸਰਬ ਸੁਖਦਾਯਕ (ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ) ਪਦਾਰਥ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਵਰਤ ਗਯਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਤੋਂ ਆ ਆ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ੇ ਮੁਕਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਗਏ।

ਸੁਟਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਪਾਸ ਬੋਝੇ ਮਿੱਥ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਬੀੜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਤਰਸ ਰਹੇ ਸਰਧਾਲੂਆਂ ਤੋਂ ਰਜ਼ ਰਜ਼ ਕੇ (ਮਾਧਾ ਦਾ) ਲਾਭ ਉਠਾਯਾ।

ਐਸਾ ਹੋਕੇ ਹੀ ਜਦ ਲੰਬ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਬੇਟ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਧਜਾਰਾਂ ਪੰਤ੍ਰ ਆਇ ਦੇਖ ਸੁਟਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਕੁਰ ਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬ੍ਰਿਜਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਅਥਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਲੇ ਹੀ ਸੰਕਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕੇ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰੰਤੂ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੁਝ ਸੁਧਾਈ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਅਰਥ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਖਕੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਬਾਅਥਤਿਆਰੀ ਤੱਕ ਅਟਕਾ ਪਾ ਦਿਤਾ।

ਗੁਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਬਾਅਥਤਿਆਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪਹਲੇ ਛਾਪ ਕੁਝੇ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਵਾਇਲ (ਮਿਸਲ) ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸੁਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਮਨਰੱਖ ਨੂੰ 'ਯਾਪ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਸੁਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਰੱਖਕੇ ਅਖੀਰ ਸਾਹਿਤ ਸੰਮਤ ੧੯੮੫ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਮੁਥਾਰਿਕ ਨਾਲ ਹੁਕਮ ਲਿਖਣਾ ਕਿ:-

“ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨਾਂ (ਪੰਜਾਂ) ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਤੇ ਇਸ ਜਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ

ਕਰਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਰੂਪਾ ਦਰਬਾਰ ਰਿਆਸਤ ਵਲੋਂ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੈਨਡਾਰ ਸਮਝਾਏ, ਅਤੇ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਛਪ ਚੁਕੇ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਿੱਥ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਤੋਂ ਖਾਧਾ ਕਮਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੇਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਲਹਾਲ ਦੂਜੀ ਸੁਧਾਈ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ੧੦੦੦ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸੈਂਟ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਦੇਵਾਣਾ ਸੰਘੇ ਛਾਪਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਵੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਛਾਪਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।"

ਇਸ ਧਰਮੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦਾ ਆਖਾ ਪੂਰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਲੇ ਹੀ 'ਰਿਆਸਤ' ਤੇ ਰਿਆਯਾ, ਪ੍ਰਵਾਰ, ਅਤੇ ਪੰਚਗੁਣ ਸਰੀਰ (ਦੇਹ) ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੋੜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦਰਬਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੋਸੀ ਹਾਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਕਹਿਆ ਹੈ; ਯਥਾ—

ਧੀਰਜ ਬੁਧਿ ਬਚੇਕ ਬਲ ਗਤਿ ਮਤਿ ਐਸਰ ਬਾਤ ॥

ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਿਛਰਤ ਹੋ ਸਖੇ ਬੁਲ ਕਾਟੀ ਸੁਖਿ ਸਾਤ ॥

ਹੁਣ ਰਿਆਸਤ ਫਰੀਦ ਕੋਟ ਤਖਤ ਤਾਸਏ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰਿਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਾਲ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਰਣ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਸਤੇ ਸੁਧਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੌਸਲ ਨੀਯਤ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਸਭਾ ਸਦ ਦੇਹ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ—

- (੧) ਸੁਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਸੁਦਾਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੀ. ਏ. ਪੈਜੀਡੇਂਟ
- (੨) ਸੁਦਾਰ ਵਰਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਿਲਟੀ ਮੈਂਬਰ
- (੩) ਸੁਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਮ ਮੰਬਰ
- (੪) ਲਾਲਾ ਇਜ਼ਤਰਾਇ ਜੀ ਬੀ. ਏ. ਕੈਲ ਕੈਲ ਕੀ ਹੈਵੀਨਜ਼ ਮੈਂਬਰ
- (੫) ਬੇਖ ਅਲੀ ਮਹੰਮਦ ਜੀ ਰੁਡੀਬਲ ਮੈਂਬਰ

ਇਸ ਰਾਜ ਘਰਾਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪਹਲੇ ਹੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਪੂਰਨਾ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਮੁਖ ਨਿਵਾਸੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਲਿਖਣਾ ਹੁਕਮ ਸਤਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਜਾਵੇ, ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਸਾਹਿਬ (ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਸਿੰਟ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸੈਂਟ ਟੀਕਾ ਸ੍ਰੀ ਭੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਛਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੋਨਜਰ ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੈਸ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਹਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਸ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਦੀ ਛਾਪਾਈ ਸਮੇਂ ਕੌਸਲ ਆਲੀਯਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਫ਼ ਚਿਕਨਾਂ ਤੇ ਮੋਟਾ ਵਧੀਆ ਕਾਗਜ਼ ਲਭਵਾਏ ਦੇਵਾਣਾ ਸੁਧਾਈ ਵਾਸਤੇ ਰਿਆਸਤ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਰਤੀਬਰ (ਸੰਧਕ) ਰਖਕੇ ਬਹੁਤ ਸੁਖ ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਹੋ ਚੁਕੇ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਭੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਜੋ ਕੁਰਦਾਰਾ ਬਿਲਾ ਮੁਬਾਰਿਕ ਵਿਚ ਹਨ) ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਧਾਈ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

ਛੁਟੀ ਜਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ ਬਿਨੈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਛਾਮ ਸਿੰਘ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਸਿੰਟ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਮੋਹਨਤਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਲ ਪਿਆਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੁਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਆਤਮਾਂ ਨੂੰ ਸਦੈਵ ਆਪਣੇ ਚਰਣਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਰਿਦਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਵਾਲੀਏ ਰਿਆਸਤ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹਿਤ ਕਰਕੇ ਮਨਜ਼ੀਤੀ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਿਯਮਕਾਰੀ ਧਰਮੀ ਤੇ ਪੰਥ ਸੇਵਕ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ, ਦੀਰਘ ਆਯੁ ਬਖਸ਼ ਕਰੇ।

ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਵਾਂ ਬਰਜ ਤੋਂ ਭਾਏ ਪਿਆਸੇ ਭਾਣੀ ਤੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਆਂ ਦੀ ਪਿਆਸ ਨੂੰ ਬੁਝਾਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜੋ ਉਦਮ ਕੌਸਲ ਆਲੀਯਾ ਵੱਲੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸੁਦਾਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੈਜੀਡੇਂਟ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਸਿਦਕ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ ਅਖਬਾਰੇ ਕੋਸੀ ਦਾਣਾ ਕਰੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੱਥੋਂ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਅਤੀ ਉੱਤਮ ਅਰ ਪਰਜਾ ਤੇ ਰਾਜ ਘਰਾਣੇ ਨੂੰ ਸਰਬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਖਦਾਈ ਹੋਵੇ।

“ਬੁਲਟ ਅੰਦਰਿ ਸਤੁ ਕੋ ਅਬੁਲ ਕੁਰੂ ਕਰਤਾਰਿ”

ਕੁਰਵਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਟੀਕਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹਾਲ ਤੁਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਦਸ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੇਹ ਦਾਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੁੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਮਨੁੱਖ ਮਾਤਰ ਦੇ ਕਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕੁਟੀਜਨ ਧਰੀ ਕੋਈ ਫੁੱਲ ਦੇਖਣ ਤਦ ਖਿਮਾਂ ਕਰਨ।

ਕੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਾਣੀ ਆਤਮ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅੰਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਪ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ, ਮਰਜ਼ੀਉਂਦੇ ਟੱਥੀਆਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਲੱਭਦੇ ਹਨ ਕਦਰਦਾਨਾਂ ਅੰਭੇ ਲਿਆ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂਤੇ ਕੁਟੀਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਮੋਹਨਤ ਵੱਲੋਂ ਦੇਖਕੇ ਸਦੈਵ ਖਿਮਾਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫਰੀਦ ਕੋਟ

੨੭ ਕੱਤਕ

ਸੰਮਤ ੧੯੮੧

ਲੇਖਕ—ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਗੜਾਨੀ, ਲਧਾ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ

ਫਰੀਦ ਕੋਟ

ਮੁਖ ਬੰਦ

੧੬ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਬ ਨਿਪ ਬੰਸ ਬਰਨਨ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦਸਮ ਗੁਰ ਪਾਦ ਪਦਮ
ਸਿਰ ਨਜਾਇ ॥ ਬਰਨਨ ਸ੍ਰੀ ਨਿਪ ਬੰਸ ਕੇ ਜਿਹ ਅਹੈ ਅਬ ਲਯਾਇ ॥੧॥ ਰੰਧੁ ਬੰਸ ਸ੍ਰੀ ਭ੍ਰਿਸੁ ਕੇ ਬਰਨਾਭ ਰੂਪਾਲ ॥
ਤਾ ਕੁਲ ਮਹ ਭਾਈ ਤਜੇ ਧਰਮ ਹਰੇਧਰ ਦਯਾਲ ॥੨॥ ਤਥੇ ਭਾਈ ਭਵਿਅਨ ਸੰਭਾਯਾ ਭਈ ਨਿਪਾਲ ॥ ਹੁੰਦਰ ਨਿਪ
ਤਹ ਕੁਲ ਭਯੋ ਕੁਜ ਬਲਿਬੀਰ ਬਸਾਲ ॥੩॥ ਸੁਤ ਇਕੀਸ ਤਹ ਕੇ ਭਯੋ ਰੂਪਸੀਲ ਕੁਨ ਧਾਮ ॥ ਤਮੇ ਭਾਣੇ ਰਾਇ
ਜੇ ਰੂਪਤ ਭਯੋ ਲਲਾਮ ॥੪॥ ਮੰਗਲ ਨਿਪ ਤਯੋ ਭਯੋ ਤਹ ਉਟਾਰਾ ਤਾਤ ॥ ਤਾ ਕੁਲ ਸਿਧੁ ਹੋਤ ਭੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪੀ
ਭਿਯਾਤ ॥੫॥ ਜਾਸ ਨਾਮ ਤੇ ਯਾਸ ਲੋ ਸਿਧੁ ਕੋਤ ਪ੍ਰਸਿਧ ॥ ਗੁਰੀ ਨਿਪਤਾ ਕੇ ਭਯੋ ਬਲੀ ਬੀਰ ਗੁਣ ਬਿਧ ॥੬॥
ਤਾਕੇ ਜੋਰਸ ਨਿਪ ਭਯੋ ਭੋਲਾ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ॥ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਮਾਯੀ ਭਯੋ ਰਾਸ ਹਮੀਰਾ ਨਾਮ ॥੭॥ ਬੜੇ ਅਮੀਰ ਹਮੀਰ
ਜੇ ਤਾਕੇ ਭਯੋ ਬਰਾਰ ॥ ਜਾਤੇ ਅਬ ਲੋ ਬਿਦਤ ਬਰ ਬਿਸ ਬੰਸ ਬੋਰਾਰ ॥੮॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਸ ਬੰਸ ਕੇ ਬਹੁਤ ਜਯੋ
ਬਿਸਤਾਰ ॥ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਭਾਇ ਨਿਪ ਭਯੋ ਸਰਬ ਸੁਖ ਕਾਰ ॥੯॥ ਤਾਹਿ ਬੰਸ ਬੋਰਾਰ ਮੇਂ ਸੰਘਰ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਿਧ ॥
ਭਯੋ ਸੁ ਸੰਘਰ ਕਾਰ ਨਿਪ ਤੇਜ ਨੀਤਿ ਬਲ ਬਿਧ ॥੧੦॥ ਤਾਕੇ ਸੁਤ ਰੋਟਾ ਭਯੋ ਲਾਲਾ ਝਲਣ ਆਇ ॥ ਲਾਲਾ
ਕੋ ਪੁਨ ਸੁਤ ਭਯੋ ਨਾਮ ਕਪੂਰਾ ਯਾਦ ॥੧੧॥ ਕੋਟ ਕਪੂਰਾ ਸੋਹਰ ਜਹ ਬਾਧਿਯੋ ਨਾਮ ਬਨਾਇ ॥ ਸੁਖੀਆ ਮੁਖੀਆ
ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਜੇਮਾ ਕੋ ਬਿਧਾਇ ॥੧੨॥ ਜੇਧ ਸਿੰਘ ਅਰ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤਿਯੋ ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਨ ॥ ਸ੍ਰੇ ਸੁਤ ਸੁਖੀਆ ਸਿੰਘ
ਕੇ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥੧੩॥ ਤੀਨ ਸੁ ਬਾਤਨ ਮੇਂ ਪਰਿਯੋ ਜਬ ਸਭ ਭਾਤਿ ਬਗਾਵ ॥ ਭਯੋ ਅਮੀਰ ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ
ਮਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ॥੧੪॥ ਰਜਧਾਨੀ ਤਬ ਤਿਨ ਕਰੀ ਕੋਟ ਫਰੀਦ ਮਹਾਨ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸਬ ਟੀ ਕਹਤ
ਯਹ ਰਿਆਸਤ ਸੁਖ ਦਾਨ ॥੧੫॥ ਬਸਤ ਬੰਸ ਬੋਰਾਰ ਬਹੁ ਸਿੰਧੁ ਕੀਤ ਪ੍ਰਸਿਧ ॥ ਮਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀ ਧਰੋਰ ਬਲੀ
ਬੀਰਤਾ ਬਿਧ ॥੧੬॥ ਤਾਕੇ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਭੇ ਬਹੁਤ ਸਿੰਘ ਸੁਤ ਰਾਸ ॥ ਤਾ ਸੁਤ ਭਯੋ ਪਹਾੜ ਸਿੰਘ ਅਮਿਤ ਤੇਜ
ਕੀ ਰਾਸ ॥੧੭॥ ਤਾਕੇ ਸੁਤ ਅਤਿ ਤੇਜਾਯ ਸ੍ਰੀ ਵਜੀਰ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ॥ ਰਾਜ ਤਖਤ ਇਸਬਿਤ ਭਯੋ ਅਹਿ ਸਯਾਰਨ
ਮ੍ਰਿਗੇਸ ॥੧੮॥ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਅਰ ਦਾਨ ਮੇਂ ਸਦਾ ਰਹਿਤ ਸਵਧਾਨ ॥ ਸੁਨਤ ਪੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਅਰ ਧਰ ਉੱਚ ਗੁਰ ਬਰ
ਯਾਨ ॥੧੯॥ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਗੁਰਮੁਖ ਧਰਮ ਗੁਰ ਭਾਈ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਤ ਪਾਲਨ ਕਰੀ ਖਾਸ ਖਾਲਸਾ ਨੀਤਿ ॥੨੦॥
ਦਿਹਲੀ ਪਟਨਾ ਬੋਹਰ ਜੋ ਅਬਰਲ ਅਬਰਲ ਧਾਮ ॥ ਇਤਯਾਦਿਕ ਜਾਨੁ ਕਰੀ ਦੀਨੈ ਦਾਨ ਸੁ ਕ੍ਰਮ ॥੨੧॥ ਤੀਰਥ
ਬਾਸੀ ਜਾਹਿ ਕੋ ਚਿਤਵਤ ਹੈ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਅਬ ਨਿਰਪਤ ਜੇ ਆਇ ਹਮ ਸਮ ਨਿਰਪਤ ਕਰ ਜਾਇ ॥੨੨॥
ਆਹੁ ਪ੍ਰੀਤ ਨ ਜਿਨ ਕੀਯੋ ਪਰਤੀਧ ਸੇਭ ਮਿਲਾਪ ॥ ਪਲਟਿਯੋ ਨਹ ਪੂਰੋ ਜਯੋ ਜਾਕੇ ਵਰ ਅਰ ਸੁਖਾ ॥੨੩॥ ਸ੍ਰੀ ਵਜੀਰ
ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੁ ਕੁਨ ਕਨੇ ਕਦਵਨੈ ਜਾਹਿ ॥ ਜਾਹ ਸਮਾਧੀ ਪੈ ਸੁਜਨਮਨਭਾਵਤ ਫਲਪਾਹਿ ॥੨੪॥ ਚੋਪਈ ॥ ਰਾਜ ਤੇਜ ਬਿਕ੍ਰਮ
ਸਿੰਘ ਪਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਨਜਾਇ ਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਿਬਧ ਬਿਧ ਬਾਧਾ ॥ ਸੂਬ ਭਾਤਿ ਸੂਬ ਜਤਨ ਸਾਧਾ ॥
੨੫॥ ਛਪਯ ॥ ਅਤਿ ਉਦਾਰ ਦਾਤਾਰ ਦੀਨ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਦੁਰਾਵਨ ॥ ਸਮਰ ਸੁਰ ਰਸ ਪੂਰ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕੇ ਪਾਵਨ ॥
ਫਿਦਾ ॥ ਬਿਤ ਬਿਤਪੰਨ ਧਨ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮੰਡਨ ॥ ਸੀਲ ਸੁ ਜਸ ਮਿਰਮੋਰ ਸਕਲ ਸੰਜਨ ਦੁਖ ਖੰਡਨ ॥ ਨਿਤ ਗੁਰ
ਮੁਖ ਧਰਮ ਕਿਰਤਿ ਸੁਮਿਤ ਬਸਪਤ ਬਿਕਸਤ ਬਦਨ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਸੁ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸੋਭਾ ਸਦਨ ॥੨੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਕੋ ਕਿਹ ਬਿਧ ਕਰੋ ਉਚਾਰਾ ॥ ਖਿਆ ਨੀਤਿ ਤਪ ਤੇਜਤਾ ਲੀਨ ਮਨੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੨੭॥ ਜਿਹ
ਅਪਨੀ ਸੁਭ ਆਦ ਮਹ ਅਵਰ ਰਾਜ ਨਹਿ ਕੀਨ ॥ ਗੁਰ ਸੋਭਾ ਕੇ ਕਾਮ ਕਰ ਬੜੀ ਬਝਾਈ ਲੀਨ ॥੨੮॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਸਰ ਗੁਰਧਾਮ ਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਉਜਲ ਜਸ ਨਿਪਕੇ ਮਨੋ ਉਦਤ ਭਯੋ ਚਹੁਪਾਸ ॥੨੯॥ ਪੁਨ ਲੰਗਰ ਗੁਰ
ਯਾਗ ਮੇਂ ਕੀਨੋ ਬਿਦਤ ਬਨਾਇ ॥ ਯਾਨ ਜਾਮ ਜਾਰਿਕ ਜਿਤ ਖਾਵਤ ਪੇਟ ਅਘਾਇ ॥੩੦॥ ਬਿਕ੍ਰਮੇਸ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮ ਕੇ
ਦਾਨੀ ਜਗ ਔਰ ॥ ਕਹਿ ਕੋ ਵਿਦ ਪਦ ਦੁਵਤ ਜੋ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਤੋਗਾ ॥੩੧॥ ਜਦਪਿ ਹੁਤਾਸਨ ਭਰਨ ਤੇ ਤੇਜ ਅਧਿਕ ਨਰ
ਰਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਸੰਤ ਗੁਰ ਅੰਸ ਪਰ ਸੀਤਲ ਰਹਿਤ ਸਟਾਇ ॥੩੨॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਰਾਜ ਭਗਤਿ ਲਖ
ਯਾਪ ॥ ਹਜਰਤ ਕੋਸਰਹਿੰਦ ਸੁ ਕਿਯੋ ਸੁ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥੩੩॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਪਟਤਰ ਲਿਯੋ ਕਹੋ ਕਾਹਿ ਉਪਮਾਨ ॥
ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਮ ਬਿਕ੍ਰਮ ਨਿਪਤ ਸਿੰਘ ਬਸੇਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੪॥ ਅਬ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਬਰਨਨ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਰਾਕ ਭਰੇ ਭਾਗ
ਭਰੇ ਬਿਦਾ ਅਨਰਾਗ ਭਰੇ ਦੀਤ ਭਰੇ ਨੀਤ ਭਰੇ ਸਭ ਸੁਖ ਮਾਨੇ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਹੈ ਅਹਿ ਕਨ ਘਾਲਕ ਹੈ
ਲਾਲਕ ਹੈ ਨਿਪ ਕੋ ਸੁ ਸੰਤ ਸਨਮਾਨੇ ਹੈ ॥ ਨੀਕਾ ਨਾਮ ਟੀਕਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਕੁਆਰ ਕਜੇਂਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸੇਦ੍ਰ
ਸੁਹਾਨੇ ਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰ ਹੂੰ ਤੇ ਚਾਰ ਜਿਨੇਂ ਹੋਰ ਸਭ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਹੀਧਰੇ ਹਰਾਨੇ ਹੈ ॥੩੫॥ ਰੋਪਈਆ
ਫਟ ॥ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਧਾਮ ਨਹਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਕਟਾਨ ॥ ਕੰਵਰ ਕਜੇਂਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਲਕ ਦੋਧ ਮਾਨਾ ॥ ਤਿਲਕ
ਬ੍ਰਿਜਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ, ਕੰਵਰ ਬਿਵਦਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਰ ॥ ਕੋਟੀ ਲੀਨ ਬਠਾਇ ਪੂਤ ਸਮ ਕੀਟ ਰੂਪ ਦੁਰ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਬ੍ਰਿਜਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਪਾ ਬਿਦਮਤ ਕਰੀ ਅਧਾਰ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਮੋਹਰ ਯੁਗਲ ਦੀਯੋ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ॥੩੭॥ ਬ੍ਰਿਜਿੰਦ੍ਰ

ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਧਰਮਿ ਅਰ ਦਾਨਿ ਮਹਾਬਰ ॥ ਪਰਜਾ ਹੋਤ ਪਯਾਰ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਅਤ ਨਿਰਭਰ ॥ ਕਾਰਜ ਧਰਮ ਨਿਜਾਪੁ ਕੇ
 ਕਰ ਬਡੇ ਮਹਾਨਾ ॥ ਨਉਸੋਰਵਾ ਕੀ ਤਰਹ ਪਰਜਾ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥ ੩੮ ॥ ਮੁਖ ਟੀਕਾ ਕੇ ਛਾਪਨ ਕਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਪਾਨਾ ॥
 ਸੋਧ ਬਰਨ ਕੀ ਆਕਾਸਾ ਸੋ ਪੰਥ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪਰ ਦੇਖਨ ਕੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰੂਪਤ ਕੇ ਪਾਏ ॥ ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ਕੋਹੁਕਮਸੇ
 ਗੁਰ ਪੁਰੀ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩੯ ॥ ਅਥ ਸੁਤ ਤਕੇ ਭਵਨ ਮਿੰ ਦੇ ਰੂਪ ਦਲਾਏ ॥ ਹਰਿਦਿੰਦੁ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਹੈਂ ਹੋਵਨ ਹਾਰੇ ॥
 ਮਨਸੀਤੋਂਦੁ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਖੁ ਕੰਵਰ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਕੁਰੂ ਪੰਥ ਸੇਵਕ ਸਣਾ ਹੋ ਭ੍ਰਿਧੀ ਮਹਾਨਾ ॥ ੪੦ ॥ ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਕੁਮਾਰ
 ਦੇਸ ਰੂਪਤ ਕੇ ਲਾਲਾ ॥ ਦੀਰਘ ਯਾਗੁ ਰਾਜ ਅਟਲ ਕਹਿ ਕੁਰੂ ਦਯਾਲਾ ॥ ਟੀਕਾ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰੂ ਕੁੰਥ ਜੀ ਦਿਨਕੀ ਮਨ
 ਭਾਬਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜੀ ਆਕਾਸਾ ਤੇ ਕੀਨ ਛਾਪਾਵਨ ॥ ੪੧ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰੂ ਕੁੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਨਿਰੁਤ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਲਲਤ ਪਟ ਛੰਟ ॥
 ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਤੇ ਮਹਾਰਾਜ ਕੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਹਿਤ ਛਾਪਾਈ ॥ ਜਗਤ ਮਧ ਸਿਧਾਂਤ ਰੂਪ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਈ
 ਭਾਈ ॥ ਆਵਾ ਭਗਤਿ ਭਗਵੰਤ ਭਰੋਸਾ ਕੁਰਮੁਖ ਧਰਮ ਦਲਾਏ ॥ ਸਭ ਮੰਤਨ ਕੇ ਮਤਿ ਤੇ ਅਵਿਭੁਤ ਸੁਕਮ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸਾਏ
 ॥ ੪੨ ॥ ਮਿਲਤ ਨਾ ਦੇਕ ਦੇਕ ਕੇ ਮਤ ਤੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਏ ॥ ਹਿੰਦੂ ਟੁਕਰ ਅਨੇਕਨ ਮਤ ਰਚਨਿਜਨਿਸਥਾਰ ਬਨਾਏ ॥
 ਸਭ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਸਭ ਤੇ ਨਜਾਰੀ ਸੁਧ ਸਤ੍ਰ ਨਿਰਧਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਭਾਈ ਕੀਮਹਿਮਾ ਭਾਰੀ ਸਮਝੇ ਜੋ ਅਥ ਕਾਰੀ ॥ ੪੩ ॥
 ਧਾਤੋ ਕਾਮ੍ਰੀ ਸੋ ਨ ਦ੍ਰੋਤ ਬਰ ਸੁਧ ਸਨਾਤਨ ਮਤ ਹੈ ॥ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸਭੀ ਜਨ ਸਾਥੇ ਨਾਮ ਸੁ ਸਤਿ ਹੈ ॥ ਵਾਰਥਾਰ
 ਪ੍ਰਤਿ ਸਭਦਨ ਸੋਈ ਅਰਥ ਧਰਨੇ ਕੁਰ ਰਾਈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੀ ਭਾਖਾ ਤਾਤੇ ਸੁਕਮ ਨ ਸਮਝੀ ਜਾਈ ॥ ੪੪ ॥ ਖੁਛਿਓ
 ਸਾਥੇ ਅਰਥ ਕਹੇ ਸੋ ਨਿਜ ਨਿਜ ਮਤ ਅਨਮਾਨਾ ॥ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਇਕ ਕੋਨ ਜਾਹਿ ਕੀ ਸੋ ਸੋਚੀਐ ਪ੍ਰਧਾਨਾ ॥ ਅੰਗੁਲੀ ਮਿੰ
 ਇਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਟੀਕਾ ਬਡਕ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਰਥ ਭਧੇ ਨ ਯੋਰ ਕਠਨ ਭੋ ਪਰਮਾਰਥ ਨਹ ਪਾਏ ॥ ੪੫ ॥ ਪੁਨਾ ਪਾਰਸ ਸ੍ਰੀ
 ਮਿੰ ਪੁਰਸਾਰਥ ਕੀਧੇ ਅਕਾਰਥ ਪਾਏ ॥ ਅਖਰ ਯੋਰ ਯੋਰ ਹੀ ਪਥ ਕਰ ਪੁਰਨ ਭਧੇ ਨ ਭਾਏ ॥ ਤਾਤੇ ਕੁਰਮੁਖ ਟੀਕਾ
 ਕੇ ਧਿਤ ਕੋਨ ਕੁਟੀ ਸੁਲਵੈਏ ॥ ਕਲਕੀਧਰ ਕੁਰ ਕਹਿ ਫਿਪਾ ਕਲ ਪਰਮਾਰਥ ਬਨਵੈਏ ॥ ੪੬ ॥ ਸ੍ਰੀਮਤਿਗਜਾਨੀ
 ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਕਰ ਸਭਿ ਕਯਾਨੀ ਸਿਰਮੋਰਾ ॥ ਜਾਂਭੋ ਜਸ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮੈਂ ਵੈਲਿਧੇ ਬਰਨ ਸੁਭੋਰਾ ॥ ਸੰਪਰਸੁਤ ਧਨੀ
 ਕਲਾਥ ਕੇ ਕਸ ਜਨਮ ਜਹ ਲੀਏ ॥ ਫਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਪਿਤ ਕੇ ਕਰਦਾਰਪੁਰ ਰੀਏ ॥ ੪੭ ॥ ਕਹ ਕਾਰਜ ਹੈ
 ਕਲੇ ਲਾਧਕ ਕੁਰ ਖੁੰਥ ਕੋ ਟੀਕੇ ॥ ਰਹਿਤ ਸੋਧੀਓ ਨਿਜ ਕੁਰਦਾਰੇ ਹੈ ਭੋਰਾ ਰਮਨੀਯੋ ॥ ਸੰਤ ਬਹੁਤ ਭੋਰੇ ਮੇ ਰਹਿਓ
 ਹੋਤ ਸਥਾ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ॥ ਜਾਯੀ ਅੰਤਿ ਨਕ ਰਸ ਲਪਟਾਨੀ ਸਭ ਕਯਾਨੀ ਮਿੰ ਧਯਾਤੀ ॥ ੪੮ ॥ ਦੇਹਿਰਾ ॥ ਤਤਭਿਨ ਸੁਨ
 ਨ੍ਰਿਪ ਭਿਕ੍ਰਮ ਸੁ ਕੋਲਨ ਮਨਜ ਪਲਾਇ ॥ ਅਥ ਅਪਨੇ ਕੁਰ ਜਨੋਂ ਕੀ ਸੰਪ੍ਰਦ ਲਿਖੋਂ ਬਨਾਇ ॥

ਅਥ ਭਯਾਨੀ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੀ ਕੁਰ ਜਨੋਂ ਬੇਸਾਯਲੀ ॥

ਦੇਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰ ਨਾਨਕ ਬਰਨ ਜੁਥ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰ ਦਸਮੇਸ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਪੁਨ ਪੁਨ ਕਰੋਂ ਕਾਮਧਿ ਭ੍ਰਿਪ ਹਮੇਸ ॥
 ॥ ੪੯ ॥ ਸ਼ੀਸ ਆਪਨਾ ਅਰਥ ਕਰ ਦਸਮ ਕੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ॥ ਗੁਰ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰਕਟਿਧਿ ਕਿਦਰ ਦਇਆ ਸਿੰਘ ਗੁਨ
 ਰਾਸ ॥ ੫੦ ॥ ਤਹਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਰਥਿਧੇ ਵਰਥਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੁਰਾ ਬਲੀ ਹਥੀ ਖਿਦਰ ਭਧੇ ਆਮ ॥ ੫੧ ॥
 ਤਿਨ ਹੂੰ ਤੇ ਅਤਿ ਭਤਰ ਕਰ ਭਧੇ ਭਤਰ ਸਿੰਘ ਭੀਰ ॥ ਕਰਿਧੇ ਮੁਕਤਸਰ ਪ੍ਰਕਟ ਜਹ ਰਹਤ ਮੁਕਤਸਰ ਧੀਰ ॥ ੫੨ ॥
 ਤਹਤੇ ਬਿਥੇ ਬਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੰਧ ਸਰਥ ਮੈਂ ਨਾਮ ॥ ਜੋਗੀ ਅਭਿਆਸੀ ਭਧੇ ਕਰਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ੫੩ ॥ ਦੇਵੀਹਾਰੇ ਦੇਸ
 ਮੈਂ ਕੀਨੋਂ ਜਾਹਿ ਨਿਵਾਸ ॥ ਨਾਮ ਸੋਧਵਾ ਕ੍ਰਾਮ ਮੈਂ ਪਰਭਟ ਤਾਹਿ ਨਿਵਾਸ ॥ ੫੪ ॥ ਤਹ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਕਟੇ ਬਹੁਰ ਨਾਰਾਧਨ
 ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਨਾਰਾਧਨ ਕੇ ਸਪਤ ਜਹ ਭੀਤਤ ਆਏ ਜਾਮ ॥ ੫੫ ॥ ਕਾਲ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਮਾਹ ਜਹ ਤਪਧੇ ਤਪ ਕਹੁ
 ਭਾਇ ॥ ਤਪ ਹੀ ਤਪ ਤਪਧੇ ਮਨੋਂ ਰੋਰਨ ਜੋਸ ਬਨਾਇ ॥ ੫੬ ॥ ਜਪ ਤਪ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਭਾਥ ਤੇ ਭਧੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁਧਾਮ ॥
 ਤਿਧ ਸਿਧ ਜਹ ਰਚਨ ਵਿਭ ਠਾਵੀ ਕਰਤ ਪ੍ਰਣਾਮ ॥ ੫੭ ॥ ਅਥਲੇ ਜਿਨਥੇ ਸਿਵਰ ਮਿੰ ਲੰਕਾਰ ਚਲਤ ਹਮੇਸ ॥ ਕੀਰਤ
 ਕੀ ਖਿਦਰ ਹੈ ਇਸ ਇਸ ਦੇਸ ਖਿਦੇਸ ॥ ੫੮ ॥ ਦੇਕ ਕਾਰ ਜਹ ਬਰਨ ਕੋਂ ਕਹਿ ਕੋਂ ਸਥ ਕਹ ਦੀਨ ॥ ਮੁਤਕੋਂ ਨ
 ਰਾਪਤਿ ਭਾਟ ਲੋਂ ਭਧੇ ਪਾਰ ਤਤਭੀਨ ॥ ੫੯ ॥ ਨਿਰਧਨ ਜਨ ਜਿਹ ਕਰਨ ਤੇ ਭਧੇ ਸੁ ਧਨਕ ਸਮਾਨ ॥ ਜਾਕਕ
 ਕਨ ਜਹ ਕਲਪਤਰ ਕਰਤ ਕਰਨ ਅਨਮਾਨ ॥ ੬੦ ॥ ਤਹ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਹ ਕਥਾ ਹਿਤ ਫੇਸਕੋਂ ਫਾਲਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਨਾ
 ਠਨਾ ਮੁਹ ਹੋਤ ਕਰ ਧਸਕਰ ਕਰਨ ਅਲਾਇ ॥ ੬੧ ॥ ਰਾਜ ਸਭਾ ਕੀ ਲੋਕ ਹੋਂ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਰੂਮ ਆਜ ॥ ਭਾਪ ਭਾਲਾ
 ਮਾਲਾ ਕਸੀ ਕੀਨੋਂ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ੬੨ ॥ ਯੋਸੋਂ ਕਠਨਤ ਕੇ ਲੀਧੇ ਨਹ ਸੰਤਨ ਵਿਥਾਰਾ ॥ ਸਰਥ ਧਾਮ ਤੁਹ ਚਲ ਸਕੈ
 ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਵਰਥਾਰ ॥ ਜੰਦਾਪਿ ਕਰ ਜੋ ਕੋਪਮਥ ਤਦਾਪਿ ਕਰ ਅਨਹਾਰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲੰਭ ਕੇ ਬਰਨ ਸੋਂ ਪਹੁਚਿਧੇ ਨ੍ਰਿਪ
 ਵਰਥਾਰ ॥ ੬੩ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਭਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁ ਰਜਧਨੀ ਰੁ ਮਹਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਕੋਟਵਰੀਦ ਜਹ ਗੁਨਯਨ ਲਾਕਤ ਦੀਵਾਨ
 ॥ ੬੪ ॥ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਤ ਕਿ ਕਥਾ ਹਿਤ ਕੈ ਰੁਖਤ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ॥ ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾਮੈਂ ਨਹ ਦੂਸਰ ਵਿਥਾਰਾ ॥ ੬੫ ॥
 ਅਤਿ ਅਘਟ ਅਤਿ ਵਰਥਾ ਦੇ ਅਤਿ ਕਰ ਦਯਾਲ ਸੁਭਾਵ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਭਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁ ਲੀਨੋਂ ਪਾਸ ਬੁਲਾਵ ॥ ੬੬ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸ਼ੀਲ ਸੁਭਾਥ ਕੋਂ ਕਿਹ ਭਿਧ ਕਰੋਂ ਕਾਨ ॥ ਸਜ ਸਾਹੇਦ੍ਰ ਸਰਥ ਟਾ ਕੀਨੋਂ ਜਹ ਸਨਮਾਨ ॥ ੬੭ ॥ ਦੇਕ ਦਿਵਜ
 ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਨ ਕੁਰ ਭਕਤੀ ਰਸ ਲਪਟਾਇ ॥ ਸਮੁਖ ਹੋਰ ਮੁਹ ਕਹਤ ਕੋਂ ਦੇਹਾ ਦੇਕ ਸੁਨਾਇ ॥ ੬੮ ॥ ਕੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕੀ
 ਕਾਰ ਕੇ ਭਤ ਭਾਤ ਮੈਂ ਕਾਰ ॥ ਸੋਧੇ ਮਹਿੰਦੀ ਪਾਤ ਕੇ ਪਾਤ ਪਾਤ ਮੈਂ ਯਤ ॥ ੬੯ ॥ ਤਾਕੇ ਰੂਮ ਦੀਕਾ ਕਰੋਂ ਬਦਨ ਮ੍ਰਿਗੇਸ
 ਪ੍ਰਥੀਨ ॥ ਜਕੋਂ ਤਕ ਪ੍ਰਸਿੰਨ ਹੈ ਪਰਮ ਪ੍ਰਥੀਨ ਫੁਲੀਨ ॥ ੭੦ ॥ ਤਹ ਅਭਿਯਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਕਰ ਦਸ ਕੁਰ ਕੇ

ਧਿਆਨ ॥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀਕਾ ਰਚਯੋ ਅਤਿ ਮਤ ਕਰਤ ਕਲਿਆਨ ॥ ੭੧ ॥ ਏਹਿਰਾ ॥ ਸੰਮਤ ਉਨਿਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਚੋਤਿਸ
ਵਾਕਨ ਮਾਸ ॥ ਟੀਕਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭ ਕੀਯੋ ਨਿਜ ਭੁਧਿ ਬਲ ਅਭਿਆਸ ॥ ੭੨ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਪਾਰ ਬਰਖ ਮੈ ਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥
ਤਬ ਨਿਪਥਰ ਇਮ ਨਿਜ ਚਿਤ ਗਨੋ ॥ ਇਹ ਸੰਮਤਿ ਕਰਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਲੀਜੈ ਬੋਲ ਸੁ ਕੁਨਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ੭੩ ॥
ਤਬ ਨਿਪ ਸੁ ਸੁਭ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖਾਏ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਸੁਦੀਨ ਪਠਾਏ ॥ ਏਆਦਰਅਦਰਬ ਘਨੇਰਾ ॥ ਲੀਨ ਬਲਾਇ ਗੁਨੀ ਬਿਨ
ਦੇਰਾ ॥ ੭੪ ॥ ਲਲਤ ਪਟ ਛੋਟ ॥ ਬਾਬ ਸ੍ਰੀ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਦ ਨਯਾਮ ਬਾਸੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਾਂਸੀ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨੇ
ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਮਹੰਤ ਸੁਖ ਰਾਸੀ ॥ ਪੁਨ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕੁਲ ਬਾਬਾ ਬਖਤਵਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ॥ ਜਨਮ ਘਨਾਏ ਜਾਏ
ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਾਨੀ ਕਵਿ ਕੁਨਕਾਹਿਬ ॥ ੭੫ ॥ ਕਰਪੂਰਸਰ ਰਾਸਤ ਕਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਸੀ ॥ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘਜੀ
ਸਾਹਿਬ ਹੋ ਕਵਿ ਬੈਟ ਸੁਖਰਾਸੀ ॥ ਭਾਈ ਰਾਮਸਿੰਘ ਕਾਨੀ ਤੇ ਪਵੇ ਅਰਬ ਜਿਨ ਪੂਰੇ ॥ ਤਬਤ ਅਕਾਲ ਨਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਤਗਰ ਰਸਕ ਮਤਿ ਰੂਰੇ ॥ ੭੬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਬਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਨੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਰੇ ॥ ਜਿਨਕੀ ਕਥਾ ਰਮੀਲੀ
ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਰ ਫਾਰਨਾ ਧਾਰੇ ॥ ਪੁਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਸੀ ਭਾਈ ਚੰਡਾ ਸਿੰਘਜੀ ਗਿਆਨੀ ॥ ਸਭਾ ਰਤੁ ਅਤਿ ਇਲਮ ਵਾਰਸੀ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਸੰਸਤ ਮਾਨੀ ॥ ੭੭ ॥ ਭਾਈ ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਸੋਗੀ ਰਾਏ ਵਾਰੇ ॥ ਸੰਪ੍ਰਦਾਇ ਕੇ ਅਰਬ ਅਨੁਪਮ
ਭਲੀ ਭਾਤਿ ਨਿਰਧਾਰੇ ॥ ਪੂਰਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭਲੇ ਲਕਾਵਰ ਸਪਤ ਅੰਕ ਮਹਿ ਸਥਰੀ ॥ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਪਵ
ਆਏ ਮਨ ਅਥ ਹੀ ॥ ੭੮ ॥ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਸੇਖਰ ਕ੍ਰਮ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਧਯਾਨ ਅਰਬ
ਮੈ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਔਰ ਨ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਜੋ ਕਰਨੀ ਪੈ ਨਿਪ ਮੇਕਾਵਾਏ ਕਰਨੀ ਜਹਿ ਕੀ ਨੀਕੀ ॥ ਬਿਨਾ ਲੋਭ ਤੇ
ਰਜਾਨੀ ਮੈ ਰਹੇ ਗੀਤਿ ਰਮਣੀਕੀ ॥ ੭੯ ॥ ਸਭ ਸਮਾਜ ਸਹ ਬਦਨ ਸਿੰਘ ਮਿਲ ਪੁਨ ਪੁਨ ਬੈਠ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸਤਿਗੁਰ
ਆਸਰ ਸਤਿਗੁਰ ਜਾਨੇ ਧਰਿ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਿਯੋ ॥ ਧਰਾ ਬਾਲ ਕਹ ਤੋਤਰ ਬਾਨੀ ਸਨਮਾਨਹ ਪਿਤ ਮਾਤਾ ॥ ਤਿਮ ਸ੍ਰੀ
ਸਤਿਗੁਰ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਪੂਰਨ ਕ੍ਰਿਪ ਸੁਖਦਾਤਾ ॥ ੮੦ ॥ ਏਹਰਾ ॥ ਮਸਕ ਪ੍ਰਯੋਤ ਅਵਾਸ ਮਹ ਉਡਰ ਕਰਜ ਕੇ ਸੰਗ ॥
ਪੈਨ ਅੰਤਕੋ ਕਹ ਸਕਤ ਇਥੇ ਅਵਾਸ ਅੰਤਕ ॥ ੮੧ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਆਸਰ ਅਗਮ ਮਨ ਬਾਣੀ ਕੇ ਪਾਰ ॥ ਰਾਹਿ ਕੇ ਲਖ
ਸਕ ਨੀਵ ਕੇ ਨਿਜ ਸੁਖ ਬਲ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੮੨ ॥ ਗੁਲ ਗੁਕ ਜਹ ਹੋ ਰਈ ਫਮਹੁਸ ਫਾਮ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਾਨ ਆਪਨਾ ਜਨ
ਕਰੇ ਪ੍ਰਮਾਦਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ੮੩ ॥ ਪਰ ਗੁਨ ਕਾਹਿ ਨ ਔਕੁਨਹਿ ਧਰਿ ਸਜਨ ਕੀ ਗੀਤਿ ॥ ਧਾਤੇ ਸਭਹੀ ਸਾਧ ਜਨ ਕਰਹੇ
ਜਾ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ੮੪ ॥ ਜਹ ਅਭਰ ਅਰ ਅਰਬ ਕੇ ਗੁਲਿਯੋ ਲੋਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਗੁਲਟ ਅੰਦਰਿ ਸਭਕੇ ਅਭੁਲ ਗੁਰ ਕਰਤਾਰਿ ॥
॥ ੮੫ ॥ ਸਭ ਸਮਾਜ ਅਤਿ ਹਰਖ ਸੁਤ ਅਧਿਕ ਪਾਇ ਸਭਾਦਾਰ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਜੈ ਜੈ ਬਰਤ ਉਚਾਰ
॥ ੮੬ ॥ ਏਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਕਾਰਜ ਕਰ ਨਿਪਤ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ ॥ ਕਛੁ ਚਿਰਹੂੰ ਪਾਏ ਕੀਯੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਪੁਰੀ ਪਯਾਨ ॥

॥ ੮੭ ॥ ਉਨੀਸ ਪਰਵਨ ਬਿਖੇ ਪਾਏ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥ ਬੁਜ ਬਲ ਯੁਤ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭਏ ਜਗਤ ਪਤਿਸਾਹਿ
॥ ੮੮ ॥ ਰਾਜ ਰਾਜ ਜਬ ਹੋਤ ਤੋ ਨਿਜ ਕਰਕੇ ਅਨਸਾਰ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਭਕਾ ਬਜਯੋ ਤਬ ਧਰਮ ਸੁ ਨੀਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ੮੯ ॥
ਕਰ ਮੈ ਹੈ ਰੂ ਕਲਪਤਰ ਬਿਸੈ ਬੁਜਾ ਕੇ ਮਹਿ ॥ ਧਾਤੇ ਨਿਪ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜਾਰਕ ਸਤੁ ਸ਼ਰਾਹਿ ॥ ੯੦ ॥ ਕਾਬਜਫੇਰ
ਜਦਪਿ ਫਰੀਟ ਸੁ ਕੋਟ ਨਗਰ ਧਰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨੋ ॥ ਤਦਪਿ ਕੀਯੋ ਨਵ ਨਗਰ ਸਰਿਸ ਨਿਪ ਨਿਜ ਮਤਿ ਮਾਨੋ ॥
ਮਹਲ ਮੁਆਰਕ ਮੰਤੀ ਅਤ ਮੰਦਿਰ ਬਹੁ ਕੀਨੋ ॥ ਧਾਮ ਧਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ਨਹਿਰ ਸਹਿਰ ਆਰਾਮਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ੯੧ ॥ ਕਹੂੰ ਬਨਿਕ
ਬਰ ਧਨਿਕ ਧਨਾਧਿਪ ਸੇ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਰਾਹ ਫਿਰਤ ਰਸ ਬੀਰਹ ਪੀਠੇ ॥ ਹਧ ਹਧ ਪ੍ਰਤਿ ਠਾਟ ਠਟਿਯੋ
ਸਭ ਬਿਧਨ ਅਨੂਠੇ ॥ ਹੋਤ ਅਧਿਕ ਬਜਾਪਾਰ ਜਾਤ ਕੋਊ ਪਥਕ ਨ ਰੂਠੇ ॥ ੯੨ ॥ ਲਾਟ-ਅਚਿਬ ਕਾ ਕਮਨ ਸੁਨਯੋ ਜਬ
ਹੀ ਨਿਜ ਪੁਰ ਮੈ ॥ ਸਜੀ ਭਾਵਨੀ ਸੁਭਗ ਸਜਯੋ ਸਭਿ ਪੁਰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਮੈ ॥ ਕੂਪ ਅਨੇਕ ਤਭਾਨਾ ਰੂਪ ਬਹੁ ਬਾਕੀ ਲਕਯੋ ॥
ਨੰਦਨਾਇ ਬਨ ਮੋਰ ਜਾਹਿ ਹੋਵਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ੯੩ ॥ ਚੋਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਓਰ ਬਾਗ ਵਰਜਾ ਬੰਧਵਾਈ ॥ ਭਾਤਿ ਭਾਤਿ ਕੀ
ਖੋਲ ਸਜੀ ਰੋਟਕ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸਭਿ ਰਾਸਤ ਕੇ ਨਿਪ ਭੇਟ ਹਿਤ ਉਮਕ ਸੁ ਆਏ ॥ ਅਨ ਗਨ ਟੋਜਾ ਭੇਟ ਭਈ ਕਹਿ
ਜਾਤ ਬਾਨਏ ॥ ੯੪ ॥ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਜੁ ਆਇ ਪਾਇ ਪੁਰਿ ਮੈ ਜਬ ਘਾਯੋ ॥ ਤੋਪਨ ਕੀ ਹੈ ਭਲਕ ਸੁਨਯੋ ਸੁਰਪਤਿ
ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਜਯੋ ਜਯੋ ਕੋਤਕ ਨਏ ਨਏ ਬਹੁ ਭਾਤਹ ਦੇਖੇ ॥ ਤਯੋ ਤਯੋ ਖੁਸ ਹੈ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਸੇਖੇ ॥
ਦੀਨੋ ਅਧਿਕ ਅਨਾਮ ਖੁਈ ਸਭਹੂੰ ਪੈ ਕੀਨੀ ॥ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਨਿਪ ਸੋ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ੯੫ ॥ ਏਹਰਾ ॥
ਇਸੀ ਭਾਤਿ ਨਿਪ ਕਾਮ ਬਹੁ ਕਰੇ ਅਧਿਕ ਚਿਤਿ ਲਾਇ ॥ ਅਬ ਟੀਕਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕੇ ਛਾਪਾ ਹੋਤ ਉਮਗਾਇ ॥ ੯੬ ॥
ਚੋਪਈ ॥ ਅਨਦਿਨ ਧਨ ਅਨਗਨ ਖਰਚਾਵਤ ॥ ਨੀਤਿਸੁਜਸ ਨਿਜ ਪ੍ਰਜਾ ਬਧਾਵਤ ॥ ਬੇਚਕ ਕੁਟਿਲਕਪਤਿ ਬਟਵਾਰੇ ॥
ਉਪਦੇਸ਼ਹ ਦੈ ਸਰਬਸਧਾਰੇ ॥ ੯੭ ॥ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰਨਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹਮੇਸ਼ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਉਦਾਰਕਰਤ ਉਪਦੇਸ਼ ॥ ਜਿਮ ਨਿਜ ਕੁਲ ਗੁਰਜਨ
ਗੁਰ ਗੀਤੀ ॥ ਤਿਮ ਨਿਜ ਕਰਤ ਕਰਤ ਯੁਤ ਪ੍ਰੀਤੀ ॥ ੯੮ ॥ ਬਿਨਾ ਕਪਟ ਸੁਚ ਸਰਲ ਸੁਭਾਊ ॥ ਸੰਪਤਿ ਸਗੁਨ
ਸੁਪ੍ਰਸੰ ਪ੍ਰਭਾਊ ॥ ਸਭਿ ਸੁਖਦਾਯਕ ਪਿਖ ਨਰ ਨਾਹੁ ॥ ਏਤ ਅਸੀਸ ਆਯੁ ਅਧਿਕਾਰ ॥ ੯੯ ॥ ਜਗਤ ਉਦਾਰਕ ਤਾਰਕ ਪਾਪੁ ॥
ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਜਾਪੁ ॥ ਗੁਰ ਬਾਨੀ ਜਾਨੀ ਸੁਖ ਸਾਨੀ ॥ ਜੋ ਬਰ ਕਾਨ ਭਗਤਿ ਰਸ ਸਾਨੀ ॥ ੧੦੦ ॥ ਧਰਮਾਰਥ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਬਰ ਤਾਲੁ ॥ ਸੇਰਯੋ ਸ੍ਰਮ ਯੁਤ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾਲੁ ॥ ਸੁਧਾਸਰੋਵਰ ਸਮਝ ਮਹਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਿਕ੍ਰਮਸਿੰਘ ਮਹਾ ਸੁਜਾਨਾ ॥
॥ ੧੦੧ ॥ ਤਿਲਕ ਪਾਲ ਗਵ ਘਾਟ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬਾਲ ਬਿਧ ਅਰ ਜਾਤ ਅਘਾਯੋ ॥ ਕਈ ਹਜਾਰ ਦਰਬ ਖਰਚਾਨਾ ॥ ਟੀਕਾ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਬਨਾਨਾ ॥ ੧੦੨ ॥ ਪਿਤ ਕੇ ਅਸ ਉਪਕਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਬਿਦਤਯੋ ਭਾਰਾ ॥ ਤਾਰੇ ਸਫਲ
ਕਰਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੂ ਰਾਜਾ ੧੦੩ ॥ ਕਈਹਜਾਰ ਰਜਤ ਪਨ ਲਾਕਰ ॥ ਛਾਪਵਾਯੋ ਟੀਕਾ ਗੁਨਿਆ

ਕਰ ॥ ਜਾਕੇ ਪਿਘ ਪੰਤਰ ਕੁਨ ਆਨੀ ॥ ਹੋਤ ਮੁਦਤ ਮਨ ਪਰਮ ਸੁਜਾਨੀ ॥ ੧੦੪ ॥ ਜਾਂ ਕਰ ਤੇਕਾ ਜਲ ਮਹ ਬਾਜਾ ॥
 ਪਿਤ ਸਮ ਸੁਤ ਉਪਜੋਜਹ ਰਾਜਾ ॥ ਧੋਖ ਉਦਾਰ ਸੁਭਾਵ ਕਲਪਤਰ ॥ ਸਰਮਾਵਤ ਸੁਇ ਜਾਨ ਅਲਪ ਕਰ ॥ ੧੦੫ ॥
 ਸੋਮ ਸੁਭਾਵ ਸਮਾਨ ਸੁਧਾਕਰ ॥ ਮ੍ਰਿਦਲ ਕਰਨ ਮੁਦ ਕਰਤ ਸੁਨਾਕਰ ॥ ਹਮਯੋ ਨਿਤ ਹਿਤ ਪਿਆਰ ਸੁ ਰਾਖਤ ॥ ਧਰਮ
 ਸੁਨੀਤਿ ਸਲਾਹ ਸੇਵਾਖਤ ॥ ੧੦੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਪਤ ਜਿਮ ਰਖਤ ਬਝਾਈ ॥ ਤਿਮ ਹਮਰੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਟਾਈ ॥ ਹਮ
 ਪਿਖ ਪਿਖ ਧਹ ਦੇਤ ਅਸੀਸੁ ॥ ਘਾਤੁ ਬਿਧ ਸੁਭ ਕੁਨ ਦੇਹ ਈਸੁ ॥ ੧੦੭ ॥ ਜੋਤੈ ਕੁਨ ਨਿਪ ਮੈਂ ਕਵਿ ਕਹਈ ॥
 ਤੇਤੇ ਸਕੁਨ ਸੁ ਇਨਪੀ ਲਹਈ ॥ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਸੇਪੁਰਨ ਜੋਤੀ ॥ ਅਕੁ ਭਾਕ ਬਿਚਰਤ ਸਭ ਤੇਤੀ ॥ ੧੦੮ ॥ ਘਾਵਿ ਕੁਨਿ
 ਕਜਾਨੀ ਪੰਤਰ ਬੋਤੇ ॥ ਸੁਭਤ ਸਭਾ ਮੈ ਪਰਮ ਸੁ ਰੇਤੇ ॥ ਧਰਮ ਨਜਾਇ ਬਲੀ ਨਿਪ ਜੋਈ ॥ ਜਗ ਮੈਂ ਲਹਤ ਸੁਜਸ ਬਝ
 ਜੋਈ ॥ ੧੦੯ ॥ ਕਰੇ ਕਰੇ ਭੂਪਤ ਜਗ ਹੋਏ ॥ ਤਾਕਨਾਮ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਏ ॥ ਜਿਨ ਘਾਕੇ ਨਿਪ ਨਾਏ ਰਹਈ ॥ ਅਥ ਤਿਨਕੀ ਕੋਈ
 ਬਾਤ ਨ ਕਹਈ ੧੧੦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਜਿਨ ਫਿਰੀ ਦੁਹਈ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧ ਧਰ ਲੀਨ ਕਹਈ ॥ ਬਲੀ ਬੇਨ ਕਾਹੂ
 ਮਾਧਾਤਾ ॥ ਰਾਵਨ ਆਦਿਕ ਭੇ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ੧੧੧ ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਜਗ ਮਹਿ ਕੀਨ ਭਲਾਈ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੋ ਪੂਛ ਟੀਨ
 ਬਝਾਈ ॥ ਸਿਹ ਸਿਹ ਕੀਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਾਰੇ ॥ ਲੋਕ ਪੁਲੋਕਤ ਭਏ ਦੁਖਾਰੇ ॥ ੧੧੨ ॥ ਤਨ ਧਰ ਬਿਰਤਾ ਲਹਤ ਨਾ
 ਕੋਈ ॥ ਕੇਤ ਪੁਰਾਨ ਪੁਕਾਰਤ ਲੋਈ ॥ ਤੇਤੇ ਨਰ ਤਨ ਸੁਧਰਨ ਕਾਹੂ ॥ ਲੇ ਸਰਨ ਪੂਛ ਕਰੀਬਨਿਕਾਹੂ ॥ ੧੧੩ ॥
 ਸਭ ਸਿਧਾਂਤ ਭਰਧੇ ਕੁਨਖਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰ ਕ੍ਰਿਥ ਕੁਰਨ ਕੀ ਕਾਨੀ ॥ ਜੇ ਨਰ ਪਨ ਸੁਨ ਕਰਤ ਪਿਆਰੂ ॥ ਹੋਰਤ ਬਿਦਤ
 ਬਿਕੇਕ ਬਿਚਾਰੂ ॥ ੧੧੪ ॥ ਧਰਮ ਘਰਬ ਬਾਝਤ ਕਲ ਦਾਤਾ ॥ ਕਲ ਮਹਿ ਸ੍ਰੀ ਕੁਰੂ ਕ੍ਰਿਥ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਸਤਿ ਸੇਕਤਿ
 ਸਿਮਰਤ ਪੂਛ ਨਾਮੂ ॥ ਹੋਰਤ ਬਿਦਤ ਅਲਖ ਦੀਧ ਧਾਮੂ ॥ ੧੧੫ ॥ ਸੰਤ ਅਸੰਤ ਅਸਤਿ ਪ੍ਰਿਧ ਛਾਤੀ ॥ ਜਾਨ ਲੇਤ ਜਲ ਬਲ
 ਪੂਛ ਖਯਾਤੀ ॥ ਇਤਯਾਦਿਕ ਕੁਰ ਕ੍ਰਿਥ ਮਥਾਰੇ ॥ ਬਰਨਨੇ ਜਸ ਕੁਰ ਅਥਮ ਘਪਾਰੇ ॥ ੧੧੬ ॥ ਦੇਹਰਾ ॥ ਸਰਬ ਕਾਜ
 ਪੂਰਨ ਭਧੇ ਸੁਨਹੁ ਨਿਪਤ ਸੁਖਕਾਰ ॥ ਭੀਨ ਕਾਲ ਮੈਂ ਹੋਇਕੋ ਸਭ ਮੈਂ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ॥ ੧੧੭ ॥

ਬਰੀਦ ਕੋਟ
 ਅੰਸੁ ਸੰਮਤ ੪੪੭ ਠਖ

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਕਟਨ ਸਿੰਘ ਬਿਆਨੀ
 ਆਦਿ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀ, ਰਾਕੀ

